

**ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH KON TUM**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: /UBND-KGVX
V/v trả lời nội dung chất vấn
của đại biểu Huỳnh Thị
Hồng, Tổ đại biểu HĐND
tỉnh tại huyện Kon Rẫy

Kon Tum, ngày tháng 12 năm 2023

Kính gửi:

- Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh;
- Đại biểu Huỳnh Thị Hồng, Tổ đại biểu HĐND tỉnh tại huyện Kon Rẫy.

Thực hiện ý kiến của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh tại Công văn số 144/TTHĐND-TH ngày 05 tháng 12 năm 2023 về việc gửi ý kiến chất vấn của đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh tại Kỳ họp thứ 6 Hội đồng nhân dân tỉnh Khóa XII và qua nghiên cứu nội dung chất vấn của đại biểu Huỳnh Thị Hồng, Tổ đại biểu Hội đồng nhân dân huyện Kon Rẫy liên quan đến tình hình nợ đọng Bảo hiểm xã hội (BHXH), bảo hiểm y tế (BHYT), bảo hiểm thất nghiệp (BHTN); với vai trò Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh phụ trách, tôi xin được báo cáo như sau:

1. Nội dung chất vấn của đại biểu: Qua theo dõi báo cáo đánh giá của Bảo hiểm xã hội tỉnh và các kênh thông tin (Hội nghị) nhận thấy tình hình nợ đọng BHXH, BHYT, BHTN của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh có chiều hướng gia tăng qua từng năm, nhiều đơn vị chậm đóng thời gian dài với số tiền lớn, ảnh hưởng trực tiếp đến quyền lợi của người lao động khi giải quyết các chế độ, chính sách liên quan đến ốm đau, thai sản, tai nạn lao động, thất nghiệp, chốt sổ BHXH cho người lao động đến tuổi nghỉ hưu chuyên công tác. Đề nghị đồng chí cho biết:

(1) Đánh giá về thực trạng vấn đề này trên địa bàn tỉnh như thế nào. Ngoài nguyên nhân các doanh nghiệp gặp khó khăn trong sản xuất, kinh doanh, thì còn có những nguyên nhân gì khác không?

(2) Kiến nghị khởi tố về hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh thời gian qua.

(3) Đồng thời giải pháp trong thời gian tới như thế nào để giải quyết triệt để tình trạng trên nhằm đảm bảo quyền lợi cho người lao động trên địa bàn tỉnh.

2. Về nội dung này, xin phép được trả lời như sau:

a) Thực trạng, nguyên nhân nợ BHXH, BHYT, BHTN của các doanh nghiệp.

Trong thời gian qua, Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh, Ban chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT luôn quan tâm chỉ đạo triển khai thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh. Theo đó, các chỉ tiêu luôn đạt và vượt

kế hoạch giao: số thu BHXH, BHYT, BHTN năm sau luôn cao hơn năm trước¹. Việc giải quyết chế độ BHXH, BHYT, BHTN đảm bảo kịp thời, đúng quy định; số tiền chi trả năm 2021 là 1.213 tỷ đồng, năm 2022 là 1.340 tỷ đồng, năm 2023 là 1.450 tỷ đồng. Mặc dù vậy, tình trạng nợ chậm đóng trên địa bàn vẫn diễn ra và có chiều hướng gia tăng, cụ thể:

- Năm 2021: 174/1.050 doanh nghiệp nợ chậm đóng; số tiền nợ khoảng 11,850 tỷ đồng, bằng 1,22% số phải thu, thấp hơn 0,27% so với kế hoạch giao.

- Năm 2022: 222/1.111 doanh nghiệp nợ chậm đóng; số tiền nợ khoảng 15,115 tỷ đồng, bằng 1,04% số phải thu, thấp hơn 0,16% so với kế hoạch giao.

- Năm 2023 (ước đến 31/12/2023): 231/1.194 doanh nghiệp nợ chậm đóng; số tiền nợ khoảng 15,6 tỷ đồng, bằng 1,1% số phải thu, thấp hơn 0,05% so với kế hoạch giao.

Trong tổng số nợ nêu trên có 82 đơn vị ngừng giao dịch, giải thể, phá sản, không còn lao động, với số tiền nợ 5,2 tỷ đồng, chiếm 32,8% số nợ (*số tiền nợ này hiện nay chưa có hướng dẫn xử lý của các cơ quan có thẩm quyền*). Đặc biệt, có những đơn vị nợ từ nhiều năm².

* **Nguyên nhân:** Ngoài nguyên nhân khách quan do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, các doanh nghiệp gặp khó khăn trong sản xuất, kinh doanh thì còn có các nguyên nhân như sau:

- Về phía đơn vị sử dụng lao động: Ý thức chấp hành chính sách pháp luật về BHXH, BHYT, BHTN của chủ sử dụng lao động chưa nghiêm túc, khi có thanh tra, đơn đốc thì mới thực hiện nộp BHXH, BHYT, BHTN, hoặc nộp một phần không đáng kể trong số phải nộp; một số doanh nghiệp có khả năng thực hiện nhưng cố tình không nộp, để nợ gốc đầu vì cho rằng sau 30 ngày kể từ ngày hết hạn nộp mới tính lãi; có doanh nghiệp còn sử dụng nguồn trích nộp của người lao động vào những mục đích khác, hoặc thực hiện báo giảm lao động, không treo bảng hiệu tại nơi đăng ký kinh doanh, cắt liên lạc với cơ quan BHXH.

- Về phía người lao động: Người lao động sợ mất việc làm không dám đấu tranh đòi quyền lợi về BHXH, BHYT, BHTN; một số cán bộ đại diện cho người lao động chưa quyết liệt bảo vệ quyền lợi người lao động.

- Công tác phối hợp, đơn đốc thu nợ của các đơn vị liên quan có thời điểm chưa quyết liệt, xem việc đơn đốc thu nợ là nhiệm vụ của cơ quan BHXH.

- Quá trình tổ chức thực hiện, cán bộ được giao nhiệm vụ có thời điểm chưa kiên quyết đề xuất xử lý, còn tình trạng cả nể.

¹ Năm 2021 tổng số thu đạt 1.188 tỷ đồng, vượt 2% so với kế hoạch giao, năm 2022 đạt 1.239 tỷ đồng đạt 100,3% và ước thực hiện năm 2023 là 1.370 tỷ đạt 101% so với kế hoạch giao.

² Công ty cổ phần Tấn Phát nợ 47 tháng, số tiền nợ lên đến 3,839 tỷ đồng; Công ty TNHH Thương Mại và Công Nghệ Môi Trường DH nợ 29 tháng, số tiền nợ lên đến 0,901 tỷ đồng; Công ty TNHH BIOPHAP nợ 25 tháng, số tiền nợ 0,416 tỷ đồng; Công ty Cổ phần TVXD Tân Phước nợ 25 tháng, số tiền nợ 0,301 tỷ đồng; Công ty TNHH PFT nợ 9 tháng, số tiền nợ 0,375 tỷ đồng; Công ty TNHH ĐT & XD HST Kon Tum nợ 104 tháng, số tiền nợ 0,255 tỷ đồng; Công ty TNHH công nghệ hữu cơ An Thái nợ 40 tháng, số tiền nợ 0,246 tỷ đồng; Công ty TNHH MTV Đầu Tư Phát Triển Du Lịch Xơ Đăng nợ 06 tháng với số tiền nợ 0,278 tỷ đồng.

- Chế tài xử lý vi phạm còn bất cập, việc phạt hành chính đối với các doanh nghiệp vi phạm trong lĩnh vực chậm đóng BHXH, BHYT, BHTN còn nhẹ; việc xử lý vi phạm³ còn vướng mắc.

Trước thực trạng trên, UBND tỉnh đã ban hành các Văn bản chỉ đạo BHXH tỉnh và các ngành liên quan quyết liệt, thực hiện nhiều giải pháp như: thường xuyên đôn đốc thu hồi nợ, tổ chức kiểm tra, thanh tra liên ngành, thanh tra đột xuất (75 đơn vị), xử lý vi phạm hành chính (3 đơn vị)⁴. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khác nhau nên tình trạng nợ chưa được khắc phục triệt để và có chiều hướng gia tăng⁵.

b) Về kiến nghị khởi tố về hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh thời gian qua.

Trong thời gian qua, trên địa bàn tỉnh Kon Tum và các tỉnh, thành phố khác trên phạm vi cả nước chưa khởi tố về hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực BHXH, BHYT, BHTN theo Điều 216 Bộ luật Hình sự (sửa đổi) và hướng dẫn tại Nghị Quyết 05/2019/NQ-HĐTP của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao liên quan đến hành vi trốn đóng BHXH, BHTN, do hồ sơ để khởi tố xử lý hình sự về hành vi vi phạm lĩnh vực đóng BHXH, BHYT, BHTN còn bất cập, cụ thể:

- Hầu hết các trường hợp ra quyết định xử phạt hành chính là đối với hành vi “Chậm đóng BHXH bắt buộc, BHTN”, không được xem là hành vi “Trốn đóng BHXH bắt buộc, BHTN”, do các đơn vị cố tình kéo dài thời gian nộp BHXH, BHYT, BHTN, chây ì nhưng lấy lý do khó khăn trong sản xuất, kinh doanh nên chưa đóng chứ không cố ý hay dùng thủ đoạn gian dối để không đóng.

- Theo quy định tại khoản 1 Điều 216 Bộ Luật hình sự: “1. Người nào có nghĩa vụ đóng bảo BHXH, BHYT, BHTN cho người lao động mà gian dối hoặc bằng thủ đoạn khác để không đóng hoặc không đóng đầy đủ theo quy định từ 06 tháng trở lên thuộc một trong những trường hợp sau đây, đã bị xử phạt vi phạm hành chính về hành vi này mà còn vi phạm, thì bị phạt tiền từ 50 triệu đồng đến 200 triệu đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 01 năm hoặc phạt tù từ 03 tháng đến 01 năm”; theo đó cơ quan điều tra phải xác minh để làm rõ việc người thực hiện hành vi dùng thủ đoạn gian dối hoặc thủ đoạn khác để không đóng BHXH, BHYT, BHTN (doanh nghiệp có tiền trong tài khoản mà không đóng,

³ theo Điều 216 Bộ luật Hình sự và hướng dẫn tại Nghị Quyết số 05/2019/NQ-HĐTP của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao

⁴ Quyết định số 517/QĐ-XPHC ngày 23/10/2023 của UBND tỉnh về xử phạt vi phạm hành chính 158 triệu đồng đối với Công ty TNHH Thương mại và Công nghệ môi trường DH và buộc đơn vị phải đóng dứt điểm số tiền chậm đóng 799 triệu đồng tính đến thời điểm 31/8/2023; Quyết định xử lý vi phạm hành chính của BHXH tỉnh: Số 797/QĐ-XPHC ngày 11/10/2022 đối với Công ty Cổ phần Tập đoàn Vị Trí Vàng; Số 972/QĐ-XPHC ngày 09/12/2022 đối với Công ty TNHH 4 Ways Măng Đen; Công văn số 2111/BHXH-TTKT ngày 22/11/2023 về đôn đốc thực hiện sau thanh tra...

⁵ Văn bản số 1154/UBND-KGVX ngày 10/5/2018 về việc chấn chỉnh tình hình nợ đọng các chế độ bảo hiểm xã hội bắt buộc; Văn bản số 297/UBND-KGVX ngày 31/01/2019 về xử lý tình trạng nợ đọng BHXH, BHYT, BHTN; Văn bản số 217/UBND-KGVX ngày 21/01/2020 về việc phát triển đối tượng tham gia và đôn đốc, xử lý tình trạng nợ BHXH, BHYT, BHTN; Văn bản số 3216/UBND-KGVX ngày 09/9/2021 về việc tăng cường thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN; Văn bản số 1710/UBND-KGVX ngày 03/6/2022 về việc tăng cường công tác tuyên truyền, đảm bảo thực hiện chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức, người lao động; Văn bản số 1842/UBND-KGVX ngày 14/6/2022 về việc đôn đốc thực hiện chính sách BHXH, BHTN, BHYT trên địa bàn Kon Tum; Thông báo số 5054/TB-VP ngày 16/8/2023 về kết luận của đồng chí Y Ngọc, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh tại cuộc họp Ban chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT trên địa bàn tỉnh Kon Tum; Kế hoạch số 807/KH-BCĐ ngày 24/3/2023 của Ban Chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN năm 2023 và các Văn bản khác có liên quan.

có sử dụng lao động nhưng không kê khai, đăng ký đóng BHXH...); đồng thời một trong những dấu hiệu bắt buộc để xử lý hình sự là đã bị xử phạt vi phạm hành chính về hành vi trốn đóng BHXH, BHYT, BHTN mà còn vi phạm. Tuy nhiên, việc thu thập chứng cứ chứng minh người có hành vi vi phạm dùng thủ đoạn gian dối hoặc thủ đoạn khác để không đóng, không đóng đầy đủ BHXH, BHYT, BHTN cho người lao động để xử phạt vi phạm hành chính về hành vi trốn đóng BHXH, BHTN, BHYT gặp nhiều khó khăn.

c) Một số giải pháp trong thời gian tới: Ủy ban nhân dân tỉnh tiếp tục chỉ đạo tăng cường công tác quản lý nhà nước về BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh, cụ thể:

- **Các đơn vị, địa phương:** Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đối thoại chính sách, pháp luật về BHXH, BHYT, BHTN nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về ý thức thượng tôn pháp luật, nâng cao hơn nữa trách nhiệm của cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, người sử dụng lao động trong việc tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về BHXH, BHYT, BHTN.

- **Bảo hiểm xã hội tỉnh:** Chủ trì, phối hợp các đơn vị, địa phương thực hiện nghiêm chính sách BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh, trong đó tập trung chỉ đạo đơn đốc, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật về BHXH, BHYT, BHTN; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra liên ngành, thanh tra chuyên ngành đột xuất các đơn vị chậm đóng BHXH, BHYT, BHTN theo quy định.

- **Sở Lao động - Thương binh và Xã hội:** Tăng cường quản lý về lao động, thanh tra, kiểm tra lĩnh vực lao động, việc làm tại đơn vị sử dụng lao động. Kiên quyết xử lý các đơn vị vi phạm theo thẩm quyền hoặc kiến nghị xử phạt nghiêm minh đối với các hành vi vi phạm theo quy định của pháp luật.

- **Các Sở Kế hoạch và Đầu tư, Nội vụ và đơn vị liên quan:** Thường xuyên phối hợp chia sẻ dữ liệu về đơn vị đăng ký kinh doanh; không khen thưởng, vinh danh đối với đơn vị sử dụng lao động nợ BHXH, BHYT, BHTN.

- **Cục Thuế tỉnh:** Thường xuyên phối hợp chặt chẽ với cơ quan BHXH, rà soát, xác định lao động quyết toán thuế thu nhập cá nhân trong tổ chức trả thu nhập với việc đăng ký tham gia BHXH của người lao động, tránh tình trạng trốn đóng thuế, trốn đóng BHXH.

- **Liên đoàn Lao động tỉnh:** Tăng cường công tác giám sát thực hiện chính sách về lao động, việc làm, BHXH để có sự phối hợp kịp thời trong việc bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của người lao động.

- **Công an tỉnh:** Thường xuyên phối hợp, hướng dẫn cơ quan BHXH thu thập, hoàn thiện hồ sơ tài liệu chứng minh hành vi gian dối, gian lận trong việc đóng BHXH, BHYT, BHTN để xử lý theo quy định.

Trường hợp phát hiện các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp cố tình vi phạm, dùng thủ đoạn gian dối hoặc thủ đoạn khác để không đóng, không đóng đầy đủ BHXH, BHYT, BHTN cho người lao động thì kiên quyết chuyển cơ quan chức năng để khởi tố về hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực BHXH, BHYT, BHTN theo đúng quy định của pháp luật.

Trên đây là nội dung trả lời chất vấn của đại biểu Huỳnh Thị Hồng, Tổ đại biểu Kon Rẫy tại kỳ họp thứ 6, Hội đồng nhân dân tỉnh; xin gửi nội dung trả lời đến Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh để biết, theo dõi./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh (đ/b);
- Bảo hiểm xã hội tỉnh (đ/b);
- Văn phòng Đoàn ĐBQH & HĐND tỉnh;
- Văn phòng UBND tỉnh: CVP, các PCVP;
- Lưu: VT, KTTH. KGVX.PTDL

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Y Ngọc